

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ
 - 7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว หลังการเรียนและหลังเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์
4. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว หลังเรียนและหลังเรียนผ่านไป 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จากกลุ่มโรงเรียนเมืองบุรีรัมย์ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 9 โรงเรียน 12 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 276 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านตลาดควาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวนนักเรียน 22 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ประเภท ได้แก่

1. เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

2. แบบทดสอบย่อยประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านตลาดควาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมีการกำหนดกิจกรรมดังนี้

3.1.1 ทดสอบก่อนเรียน เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3.2.2 จัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนแต่สลับข้อสลับตัวเลือก

3.2.4 วิเคราะห์ผลการทดสอบตามเกณฑ์การประเมินผลและสรุปผลการวิเคราะห์ลงในแบบการประเมินผลท้ายแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง

3.2 รวบรวมคะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 ชุด แล้วหาค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน จากคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

3.3 เมื่อเวลาผ่านไป 14 วัน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อวัดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

3.4 รวบรวมคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองและหาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลของการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ / ผลลัพธ์ (E_1/E_2)

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าสถิติ t (Dependent Samples t-test)

3. วิเคราะห์ความคงทนในการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยโดยใช้ค่า t (Dependent Samples t-test)

4. หาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียน ที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการหาค่าดัชนี ประสิทธิภาพที่ได้จากร้อยละของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตลาดควาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่มีนักเรียนทั้งสิ้น 22 คน พบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 86.35/85.60 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. คะแนนการทดสอบหลังเรียนและหลังเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ไม่แตกต่างกัน นั่นคือนักเรียนเกิดความคงทนในการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน

4. ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้เอกสาร ประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ 0.7410 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน 0.7410 หรือคิดเป็นร้อยละ 74 .10

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สารที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.35/85.60 หมายความว่านักเรียนทั้งหมดได้คะแนนเฉลี่ยจากการตรวจแบบฝึกหัด คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจากการทำแบบทดสอบย่อยทั้ง 6 ชุดคิดเป็นร้อยละ 86.35 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.60

แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้และเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย อาจเนื่องมาจากได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การเลือก และเรียบเรียงหน่วยการเรียนรู้ การศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ เอกสารต่าง ๆ ตรงตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมตามรายละเอียดของวิชาที่กำหนดไว้ รวมทั้งผู้วิจัยมีการเตรียมความพร้อมปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้และผ่านกระบวนการกลั่นกรอง การตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผ่านการกลั่นกรอง การตรวจสอบและประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีเหมาะสม สามารถนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับ วัลภา รุ่งศิริแสงรัตน์ และเจริญศรี เจริญวัฒน์ (2536 : 7) ที่กล่าวว่า การเขียนเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ การใช้เวลานั้นควารวบรวมข้อมูล ใช้สติปัญญา ความคิด ประสบการณ์ในการจำแนก จัดหมวดหมู่ และลำดับความคิดของข้อมูล ตลอดจนต้องมีความรู้ผสมผสานกับประสบการณ์ของตนเอง เพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นความคิดเขียนเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถนำความรู้จากข้อเขียนนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ จึงนับได้ว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการผลิตผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับ วนิดา โอบธูงาม (2550 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ใบบาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 22 คน โรงเรียนบ้านก้นจรรย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศูรินทร์ เขต 1 จากการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ใบบางที่จัดทำและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.22/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของชูชาติ ขำวาจา (2550 : บทคัดย่อ) ได้สร้างเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ กลุ่มทดลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดระฆังทอง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 20 คน ผลการทดลองพบว่า ประสิทธิภาพของการใช้เอกสารประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ สุกด อนุสุริยะ (2550 : 74) ได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การขยายพันธุ์พืช กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการขยายพันธุ์พืช ทั้ง 4 เรื่อง มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 กล่าวคือมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.58/95.23

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน น่าจะมีเหตุผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนที่มีภาพประกอบ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการทำกิจกรรมน่าสนใจ ไม่ยากเกินไป เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียนดี สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในระยะสั้น มุ่งฝึกทักษะและเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งอาจเป็นเพราะการสอนที่มีการวางแผนอย่างดี มีการเตรียมสื่อที่หลากหลาย กิจกรรมมีความสนุกสนาน ผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของประเสริฐ จันทร์อุดม (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดในทุก ๆ หน่วยและโดยรวม ทั้งฉบับ นักศึกษามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นงลักษณ์ ธรรมธูรส (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Perfect และ Past Simple Tense โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบ การเรียน เรื่อง การใช้ Present Perfect และ Past Simple Tense ที่ผู้สอนสร้างขึ้น โดยพิจารณาจากความก้าวหน้าของการหาความแตกต่าง ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยรวม มีค่าร้อยละ 29.00 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดย เอกสารประกอบการเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน สุพัตน์ พรหมรุทชาติ (2546 : 78-82) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รายงานการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้วิชา ง 30227 การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนรู้หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อัจฉรา ดลประสิทธิ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา และศึกษาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทุกชุดและการกระจายของคะแนนสอบ

หลังเรียนต่ำกว่าก่อนเรียนทุกชุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ไพรวรรณ ปรีชาสมบัติ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาและการใช้เอกสารประกอบการสอนงานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตลาดควาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบ โดยใช้ t- test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจมีผลมาจากเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 6 ชุด จัดพิมพ์เป็นชุด ๆ มีภาพประกอบชัดเจน สีสน่าสนใจ เนื้อหาจากง่ายไปหายาก นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามต้องการ เลือกเรียนได้ตามความสนใจ เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบไม่ได้สามารถกลับไปศึกษาและทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบซ้ำได้ตลอดเวลา จนกว่าจะเข้าใจและผู้วิจัยมีการเสริมแรงด้วยวิธีต่าง ๆ กับนักเรียนที่ศึกษา ทำแบบฝึกหัดแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้นักเรียนมีความสนใจ สนุกไปกับการเรียน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและเกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ จเด็จ ทศวงษา (2545 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนเฉลี่ยความคงทนในการเรียนรู้หลังเรียนแล้ว 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกันจากคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนจดจำความรู้ได้เป็นอย่างดี

4. ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7410 หมายความว่า มีความก้าวหน้าในการเรียน 0.7410 หรือคิดเป็นร้อยละ 74.10 อาจเป็นผลมาจากเนื้อหาสาระที่นำมาใช้เป็นกรอบในเอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นสาระที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ด้วยหลักการและเหตุผลอย่างมีระบบว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน เป็นสาระที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครอบครัว รายละเอียดของสาระการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ชัดเจน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้เรียน มีวิธีการ ขั้นตอนที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ถูกต้องและรายละเอียดที่กำหนดในองค์ประกอบของเอกสารมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผ่านการตรวจสอบ

แก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ไม่เกินความสามารถของนักเรียน เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยนักเรียน นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการปฏิบัติจริง ค้นพบ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งแบบปฏิบัติรายบุคคลและแบบกลุ่ม มีสื่อหลากหลายมีความถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจนและสอดคล้องกับตัวชี้วัด ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสาระที่เรียนและงานที่ให้ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบและเกณฑ์ในการประเมินผลงานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าอิสระของสมศรี สว่างศรี (2550 : 69-76) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน โรงเรียนบ้านสูงเนิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้เท่ากับ 0.8251 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเท่ากับ 0.8251

สรุปโดยภาพรวมแล้วเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เหมาะกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนได้เรียนรู้ฝึกทักษะโดยการปฏิบัติจริง ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติไม่มากและได้ทราบผลการทำงานของตนเอง หลังจากการเรียนรู้จบเนื้อหานั้น ส่งผลทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครอบครัวได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ครอบครัว ชุมชน สังคม ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ก่อนการนำไปใช้ควรศึกษาขั้นตอนการใช้และเตรียมสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ล่วงหน้าอย่างละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมที่จะใช้ เช่น สื่อที่เป็นของจริง ภาพประกอบ ใบงาน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งเครื่องมือวัดผลประเมินผลและปฏิบัติทุกขั้นตอนที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่ให้ติดขัดและการดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สารที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นเอกสารประกอบการเรียนที่ประกอบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบและสื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภทสร้างขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานทางด้านความต้องการของนักเรียน ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาตามโครงสร้างของการวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) นำเอาทฤษฎีจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยม ที่เป็นการเร้าและการตอบสนอง (S – R Theory) ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการทำกิจกรรม แบ่งโดยละเอียดความสามารถหรือตามความสมัครใจก็ได้ แต่ทุกกลุ่มต้องมีนักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน

1.3 การเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นั้น ครูควรให้คำแนะนำ ชี้แจงแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เด็กเรียนมีทักษะกระบวนการทำงาน มีการวิเคราะห์งาน การวางแผนการทำงานและการลงมือปฏิบัติงาน เป็นไปตามขั้นตอนมีการมีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

1.4 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบางเนื้อหาบางกิจกรรมอาจยากสำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ช้า ให้เพื่อนที่เรียนเก่งในกลุ่มช่วยเพื่อนที่เรียนช้าและครูผู้สอนคอยชมเชย ส่งเสริมให้กำลังใจและต้องใจเย็นในการสอนให้มากกว่าปกติ สอนไปอย่างช้า ๆ และหากิจกรรมที่สนุกสนานที่ไม่เกิดความเบื่อหน่ายให้นักเรียนสนใจที่เรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานและมีความสุขความปลอดภัยในการทำงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงจะดำเนินไปอย่างราบรื่นและสัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดไว้

1.5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กเรียนทำงานด้วยความประหยัด อดทน มีความตั้งใจ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นคุณค่าของการทำงาน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ร่วมกันอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เนื่องจากจะทำให้เด็กเรียนปฏิบัติงาน ได้จริงอย่างมีทักษะและเป็นกระบวนการที่ถูกต้อง ควรสนับสนุนงบประมาณในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน เพื่อให้ครูมีกำลังใจในการทำงานและได้เอกสารประกอบการเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในระดับชั้น อื่น ๆ อย่างแพร่หลาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการใช้เอกสารประกอบการเรียน ในลักษณะพัฒนาวิธีการสอน หนังสือประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเนื้อหากลุ่มสาระอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างระหว่างบุคคล กิจกรรมเข้าค่าย กิจกรรมดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น เป็นต้น

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับการนำเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ไปใช้กับระดับชั้นอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University